

DISRUPTIVAL THE CONFERENCE

8/02/18

Artificiële intelligentie, blockchains, drones, VR of AR, disruptie, exponentieel, singulariteit,...: met alle nieuwe technologieën en evoluties om ons heen, is precies een heel nieuwe woordenschat ontstaan. Een woordenschat die zowel door doemdenkers als door grenzeloze optimisten wordt gebruikt: afhankelijk van wie je voor je hebt, zal technologie de wereld redden of gaat de wereld er aan ten onder. Voor wie het allemaal even niet meer weet, was er op 7 en 8 februari 2018 de eerste editie van WestTech. Een tweedaags inspiratie-event van POM West-Vlaanderen, waar je onder meer het resultaat kon zien van de samenwerking tussen West-Vlaamse kennisinstellingen en de industrie. En waar tijdens Disruptival – The Conference, een organisatie van Exponential Academy, het begrip disruptie helemaal werd ontleed, met een West-Vlaamse nuchterheid en een brede internationale kijk.

Disruptie: een buzzwoord?

Met meer dan 500 waren we. Ondernemers, studenten, docenten, ambtenaren, creatievelingen en bovenal: nieuwsgierigen. Nieuwsgierig naar wat disruptie nu eigenlijk betekent en wat we eraan kunnen of moeten doen. De verwachtingen naar de acht podiumgasten toe waren dan ook hoog, hoger dan de maximale vlieghoogte van drones. Dat bleek evenwel geen probleem: gastvrouw lanka Fleerackers, CEO van Thought Leaders Academy, nam zowel sprekers als publiek behendig mee op een disruptieve verkenning. En begon meteen met de disruptie van het woord 'disruptie'. Volgens haar een buzzwoord zoals we er nog kennen: innovatie, cross-industry samenwerking,... Of toch niet?

'We moeten terug de verwondering in onszelf wakker maken.' *(Piet Verhoeve)*

Ook Piet Verhoeve, strategisch directeur van TUA West en CEO van Hangar K, koos voor de directe aanpak. 'Hoe lang is het geleden dat u iets voor het eerst hebt gedaan?', was zijn opener. 'Als dat langer dan twee weken geleden is, is er dringend werk aan de winkel.' Misschien niet meteen het antwoord dat iedereen wilde horen, maar wel het begin van een overtuigend pleidooi voor verwondering: voor het met volle teugen binnenhalen van disruptie, net zoals kinderen bij het opgroeien eigenlijk niet anders doen. Vallen en opstaan, opportuniteiten zien en springen.

'Innovatie is geen kwestie van intelligentie, maar van nieuwsgierigheid.' *(Peter Torrelee)*

Ook Peter Torrelee, voormalig directeur van World Economic Forum en managing director van 3RT Labs, pleitte onomwonden voor nieuwsgierigheid. En dan vooral nieuwsgierigheid naar wat er buiten je sector gebeurt. Want disruptie komt altijd van buitenaf, vanuit een hoek die je niet meteen zou verwachten. Iemand van buitenaf in je bedrijf binnenhalen om de 'domme vragen' te durven stellen, kan alleen maar opleveren. Met zijn 3RT Labs heeft hij dat advies zelf in de praktijk omgezet en voor een disruptie in de traditionele houtindustrie gezorgd. Het uitgangspunt: 'Hoe kan je kwaliteitsvol tropisch hardhout maken, zonder een aanslag op de natuur te plegen?'. Door een combinatie van inzichten en technieken uit sectoren zoals polymeren en nanotechnologie, slaagt 3RT er ondertussen in om met jonge, aangeplante bomen dezelfde hardhoutkwaliteit te verkrijgen als met bomen die er in de natuur meer dan 150 jaar over doen.

Een mooi voorbeeld van disruptie, maar meteen ook van duurzaamheid. 'Je moet je als bedrijf positioneren als een actor die in de eerste plaats een positieve impact op de wereld wil hebben.' Duurzaamheid is in zijn ogen geen modewoord, maar een absolute voorwaarde om business te creëren. 'Enkel zo krijg je goede en gemotiveerde medewerkers en partners aan boord en geraak je samen vooruit.' Het woord 'samen' duikt ook zeer regelmatig op in zijn betoog. 'Je kunt niet alleen innoveren. Je hebt maar één brein en het gaat allemaal te snel en het is te complex.' Hij pleit vooral voor een samenwerking tussen industrie en academici. En al spreken die niet altijd dezelfde taal, beseft hij, toch is het belangrijk om elkaar op te zoeken en te vinden. De overheid kan bij dat laatste een duwtje in de rug geven.

'We moeten van 'me' naar 'we', van ego naar eco.' *(Christian Kromme)*

Tijd voor Christian Kromme om de vragen te stellen die de zaal zich ondertussen ook stelde: hoe zie je disruptie aankomen? Steekt er een patroon achter zodat je kan anticiperen? Geconfronteerd met een uiterst zeldzame ziekte bij zijn dochter, ging Christian Kromme zich verdiepen in het menselijke lichaam en moest hij vaststellen dat cellen heel intelligent en sociaal zijn. Tenzij ze in stressmodus gaan, want dan plooiën cellen op zichzelf terug en stoppen ze met communiceren. Waardoor organen blokkeren en uiteindelijk soms zelfs het hele lichaam.

Als techneut begon hij parallellen te trekken tussen celmechanismen en mechanismen bij bedrijven. Nu blijkt dat de zeven grote disruptieve golven in de evolutie van celmechanismen ook terug te vinden zijn bij mensen en technologie. Volgens Kromme hebben we net de vijfde golf achter de rug, de 'social wave'. Grote technologiespeler hierin zijn de sociale media, waardoor mensen kennis kunnen delen en zichzelf vinden en heruitvinden in een groter netwerk. Straks gaan we met machine learning nog een stap verder, van sociale platformen naar lerende platformen. Om uiteindelijk te eindigen met de stap van het niet alleen samen leren, maar ook samen creëren.

Het woord 'samen' valt dus ook continu bij Christian Kromme. Net zoals het bij cellen fout loopt wanneer ze op zichzelf terugplooiën, zo loopt het ook bij bedrijven fout wanneer ze niet openstaan voor de rest van de wereld. Traditionele bedrijven die alleen maar gedreven zijn door geld, moeten het zo afleggen tegen 'communities': slimme netwerken van mensen die gezamenlijke problemen willen oplossen. Technologie maakt dat samen leren, denken en creëren mogelijk. We moeten technologie dus omarmen, maar zonder daarbij zelf technologie te worden: 'go digital, stay human.' En nog sterker: ga van een ego-systeem naar een ecosysteem, waarin je organisch en flexibel mee kan bewegen om zo die golf van disruptie net op het goede moment te kunnen nemen.

Van 'technology readiness' naar 'exponential readiness'...

In het panelgesprek komen drie West-Vlaamse bedrijven aan bod. Bruno Van Den Bossche is CTO van Televic, een gevestigde waarde op het vlak van communicatietechnologie. Stefan Grosjean is CEO van Smappee, een jong groeiend bedrijf in energiemanagement. Stefaan Deraeve tot slot, is zaakvoerder van La vie est belle, een KMO in de voedingsindustrie. Drie bedrijven uit verschillende sectoren, van traditioneel tot digitaal. Drie bedrijven ook in verschillende stadia: van groeier tot internationale gevestigde waarde. En toch kunnen alle drie de bedrijven zich even goed vinden in de visie van zowel Peter Torrelee als Christian Kromme. Al geven ze er elk op hun manier en vanuit hun achtergrond een eigen invulling aan.

Zo steunt ook Stefan Grosjean van Smappee op het belang van de sociale impact. Smappee is gegroeid vanuit de vraag hoe het bedrijf mensen een beter inzicht kon geven in hun energieverbruik en energie voor iedereen betaalbaarder én duurzamer kon maken. In de oertraditionele wereld van energieleveranciers slaagde Smappee erin om energie als een service uit te bouwen. Zo zal elk huis op termijn een 'elektriciteitscentrale' op zich worden, daar is Stefan Grosjean alvast van overtuigd. Dat kan alleen maar als je inderdaad over het muurtje durft te kijken, en ideeën en technologieën uit heel diverse sectoren met elkaar durft te verbinden. En door vooral nooit de klant uit het oog te verliezen, want uiteindelijk probeer je als bedrijf het leven voor die klant beter en efficiënter te maken. 'Je moet je klanten van dichtbij volgen, hun feedback capteren en er effectief iets mee doen.'

Ook Televic is op de mens gericht. De kant van de klant verandert, en verandert snel. Het is volgens Bruno Van Den Bossche dan ook belangrijk om snel mee te veranderen en met nieuwe oplossingen af te komen. Ook hij is ervan overtuigd dat dat alleen maar kan door samen te werken. 'Leidinggevenden moeten daarbij in de eerste plaats 'enablers' zijn, zowel intern als naar buiten. Het is aan hen om mensen samen te brengen en ideeën te laten groeien.' Dat betekent dat ze ook moeten durven loslaten: een creatief in plaats van een sturend model.

Stefaan Deraeve volgt volledig: er zit volgens hem ongelooflijk veel potentieel en creativiteit bij de mensen op de werkvloer. Het is belangrijk dat je dat potentieel naar boven haalt, door bijvoorbeeld met zelfsturende teams te werken, of medewerkers vanuit heel het bedrijf te laten meedenken over probleemoplossingen. Ook buiten het bedrijf gaat La vie est belle op zoek naar oplossingen: bij de klanten zelf, bij de kennisinstellingen of bij de andere actoren in de waardeketen, zoals in hun geval de landbouwsector. 'Nieuwsgierigheid en openheid moeten daarbij een basisattitude van de ondernemer zijn, anders lukt het niet.'

Maka De Lameillieure, directeur van het expertisecentrum Business Design & Innovatie van Antwerp Management School, geeft tot slot nog mee dat we niet te veel moeten nadenken. Technologie vinden in en buiten de eigen sector, is zeker geen probleem. Maar je mag het niet afblokken: niet teveel denken: gewoon uitproberen, zelfs al durft dat wel eens fout te lopen.

Nieuwsgierigheid, openheid, samenwerking, experiment: het zijn kernwoorden voor de exponentiële onderneming die de disruptiegolven ziet aankomen en er voordeel uithaalt. Om te testen of je eigen bedrijf al exponentieel denkt en doet, verwijst Maka De Lameillieure naar de scan die Antwerp Management School, als partner binnen Exponential Academy, heeft ontwikkeld... en die alle aspecten van een bedrijf helpt testen op 'exponential readiness' in plaats van op pure 'technology readiness'.

'Door openheid en samenwerking hebben we al heel wat in beweging kunnen zetten.' *(Jean de Bethune)*

Jean de Bethune, gedeputeerde voor economie van de Provincie West-Vlaanderen, sluit de conferentie af. Ook vanuit de Provincie werd steeds werk gemaakt van een triple helix-configuratie waarin mensen en ideeën elkaar kunnen vinden en versterken. Niet zonder resultaat overigens, want West-Vlaanderen kan op het vlak van economie topresultaten voorleggen. 'Ook al zijn we klein in oppervlakte, door openheid en samenwerking hebben we al heel wat in beweging kunnen zetten. Het komt er nu op aan om die dynamiek levendig te houden.'

Ook op de receptie achteraf, bij het niet zo disruptieve maar wel gesmaakte stoofvlees-met-frietjes, blijven de oproepen tot openheid, nieuwsgierigheid en samenwerking nazinderen. De reacties getuigen van een 'ja'. Misschien nog wat afwachtend, maar de 'maar' blijft in ieder geval opvallend achterwege in de gesprekken: 'Misschien moeten we...', 'Hoe doen jullie...', 'We zijn nog op zoek naar...', 'Weten jullie toevallig...'. Het netwerken en het over het muurtje kijken blijken dus alvast geen probleem te zijn.

Wie graag de inspiratie van de conferentie in de praktijk wil omzetten (want daar gaat het uiteindelijk om): het team van Exponential Academy denkt en doet altijd graag mee, en levert misschien net dat perspectief van buitenaf dat nodig is om ideeën te deblokken en te laten groeien.



www.exponentialacademy.be